صداهای زنان برای صلح همه‌شمول و پایدار
د ټول‌شموله او تلپاتي سولې لپاره د ښځو غږونه
Women's Voices for an Inclusive and Sustainable Peace

خلاصه صلح زنان

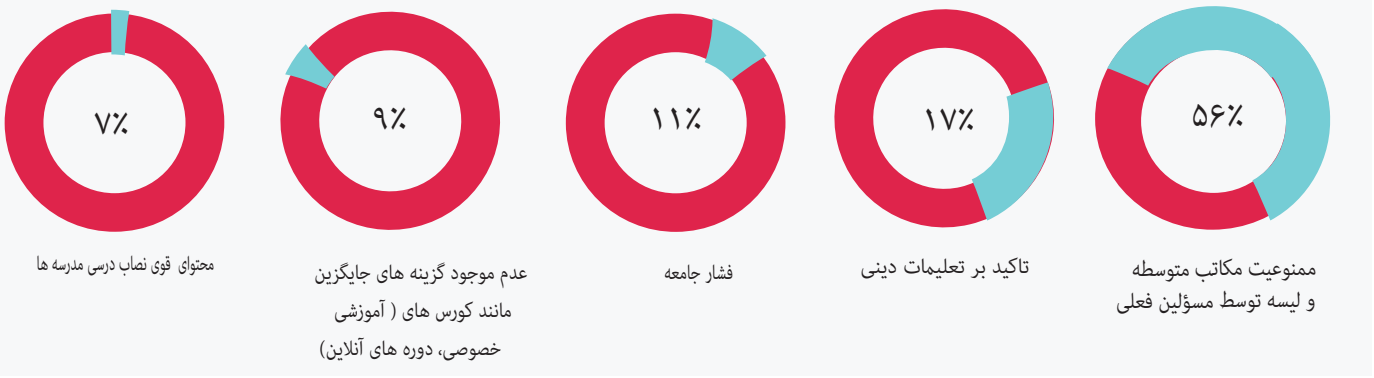
دختران در مدرسه ها: چالش ها و فرصت ها در افغانستان

اکتوبر ۲۰۲۴

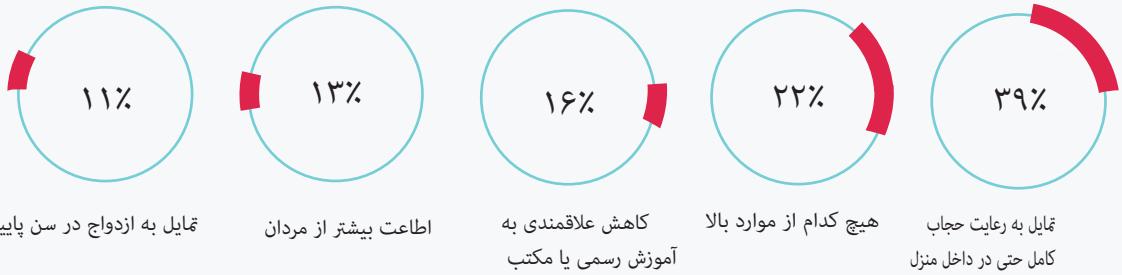
خلاصه:

- در مجموع ۸،۲۴۵ زن از ۳۴ ولایت افغانستان در مورد انگیزه های ثبت نام دختران در مدرسه ها، کیفیت آموزش در مدرسه ها و تغییر در ارزش های جنسیتی ناشی از حضور آنها در مدرسه ها بررسی شدند .
- (۵۶٪) اشتراک کنندگان ممنوعیت مکاتب متوسطه رسمی توسط طالبان را به عنوان انگیزه اصلی در قبال تصمیم خانواده برای فرستادن دختران در سنین مکتب به مدرسه شناسایی نمودند .
- تأکید بر آموزش دینی به عنوان دومین عامل تأثیرگذار اساسی شناخته شده که باعث گردیده تا خانواده ها دختران خود را به مدرسه بفرستند. گزینه فشار جامعه(۱۱٪) شناسایی شد، در حالیکه(۹٪) به فقدان گزینه های جایگزین، مانند دسترسی به مراکز آموزشی خصوصی و یا برنامه های آموزشی آنلاین به عنوان عوامل تأثیرگذار اشاره کرده اند .
- فقط(۷٪) محتوای نصاب درسی قوی را به عنوان دلیل انگیزه خانواده ها برای ثبت نام دخترانشان در مدرسه ها ذکر کردند که نشان دهنده رضایت کم از محتوای ارائه شده است .
- تغییر رفتار مشاهده شده در میان دخترانی که در مدرسه آموزش میبینند، تمایل به رعایت حجاب کامل در داخل خانه است که(۳۹٪) از پاسخ دهندگان این تغییر را به عنوان شایع ترین تغییر معرفی کرده اند .
- افزایش اطاعت از مردان (۱۳٪)، تمایل به ازدواج در سنین پایین (۱۱٪)، و کاهش قابل توجه علاقمندی به تحصیلات رسمی (۱۶٪) نشان دهنده این است که آموزه های مدرسه هنجارها و توقعات جنسیتی سنتی و سختگیرانه را تقویت میکند .
- هنگامیکه از آنها پرسیده شد که آیا نقش ها و مسئولیت های را که مدرسه ها به دختران آموزش میدهد با دیدگاه های خود پاسخ دهندگان همسو است، نظریات متفاوت بود و پاسخ ها میان دیدگاه های مثبت (۳۱٪)، بیطرف (۲۷٪) و منفی (۲۳٪) تقسیم شد. این نشان دهنده برداشت های متفاوت از آموزه های مدرسه و سطوح مختلف پذیرش و درک نصاب درسی است .

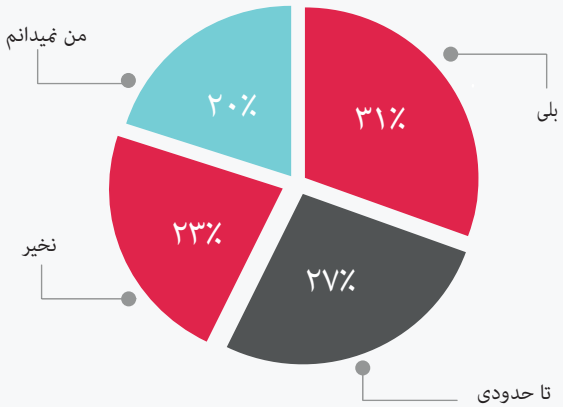
سوال اول: مهمترین انگیزه در قبال تصمیم خانواده برای فرستادن دختران شان به مدرسه چیست؟

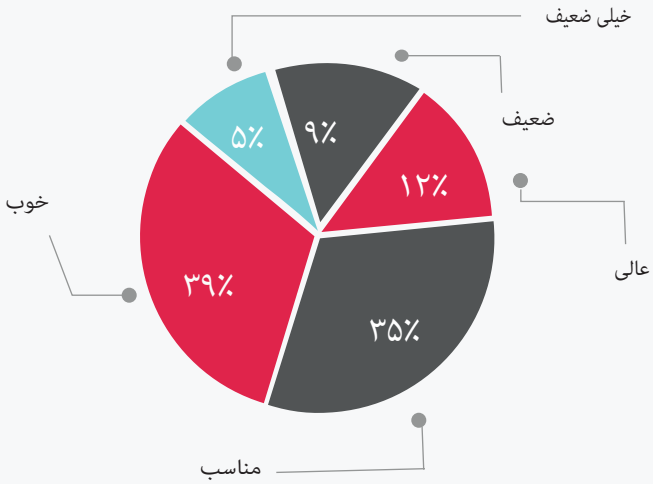
سوال دوم: معمول ترین تغییر رفتاری که شما در دختران بعد از شمولیت در مدرسه، مشاهده نموده اید، کدام است؟

سوال سوم: آیا مدرسه ها در مطابقت با اعتقادات شما به دختران در مورد نقش ها و مسئولیت های شان آموزش میدهند؟

سوال چهارم: کیفیت آموزش ارائه شده در مدارس را چگونه ارزیابی میکنید؟

یافته های کلیدی از بحث های متمرکز گروپی

افزایش اتکا به مدرسه ها برای آموزش دختران :

با بسته شدن مکاتب رسمی به روی دختران تحت حاکمیت طالبان، آموزش در مدرسه ها به گزینه اصلی برای ادامه تحصیل تبدیل شده است. خانواده‌ها مدرسه ها را به عنوان جایگزینی برای مصروف نگه داشتن دختران در نظر میگیرند و اینکه برخی از مدرسه ها که توسط رژیم فعلی به رسمیت شناخته شده اند، تصدیقنامه فراغت نیز ارائه میدارند. انتقال به مدرسه ها صرفاً پاسخ عملکرد به ممنوعیت آموزش رسمی نیست، این همچنین منعکس کننده آسیب روانی عمیق ناشی از تعطیل مکاتب متوسطه دختران است. حبس دختران در خانه نگرانی های مربوط به سلامت روانی را تشدید بخشیده است، در حالیکه مدرسه ها شباهتی از تعامل اجتماعی و روال عادی ارائه میدارند. "والدین میگویند که مدرسه ها به شکلی برای فرار از انزوا و ناراحتی های روانی برای دخترانشان تبدیل شده است و ساختار و امید را در این شرایط تاریک فراهم میکند" (بحث متمرکز گروپی ولایت کندز) .

انگیزه های حضور در مدرسه:

انگیزه های حضور در مدرسه فراتر از دلایل مذهبی است و پذیرش جامعه، مبارزه با انزوا، و تضمین تابعیت از دستورات طالبان را در بر میگیرد. برخی از خانواده ها مدرسه ها را وسیله ای برای جلوگیری از ازدواج های زودهنگام میدانند و راهی را برای ادامه تحصیل دخترانشان فراهم میکند. از سوی دیگر، مشکلات اقتصادی و توقعات اجتماعی خانواده های دیگر را به سمت فرستادن دختران خود به مدرسه ها سوق میدهد. "فشارهایی از سوی خانواده و جامعه وجود دارد. خانواده هاییکه نمیخواهند فرزندانشان بیسواد بمانند، مدرسه ها را تنها گزینه میدانند". (بحث متمرکز گروپی ولایت فراه) .

فشار اجتماعی و مذهبی:

تصور میشود که رهبران مذهبی و بزرگان جامعه تأثیر قابل توجهی بر تصامیم خانواده دارند. پاسخ دهندگان ذکر نمودند که این رهبران برای خانواده ها حس التزام ایجاد میکنند تا دختران خود را در مدرسه ها ثبت نام کنند. در برخی از ولایات، این تأثیر قوی و آشکار است، در حالیکه در برخی دیگر ضیف تر اما عمیقاً ریشه در توقعات فرهنگی دارد. "فشار جامعه، به ویژه از سوی رهبران مذهبی و بزرگان جامعه، بسیاری از خانواده ها را وادار میکند که دختران خود را به مدرسه ها بفرستند. این تصمیم همیشه داوطلبانه نیست" (بحث های متمرکز گروپی ولایت بادغیس) .

خانواده ها با فشارهای دوجانبه، توقعات جامعه و هنجارهای دینی، مواجه اند و احساس میکنند برای اجتناب از انگشت نما شدن در اجتماع و اطمینان از مطابقت، ملزم به رعایت آنها هستند. تمایل به حفظ هنجارهای فرهنگی، همراه با نیاز به پیروی از فشار طالبان، منجر به ایجاد فضا میشود که در آن انصراف از تحصیل در مدرسه چالش برانگیز است. بحث های متمرکز گروپی نشان میدهد که در حالیکه برخی از ولایات فشار آشکار جامعه را تجربه میکنند، برخی دیگر از نفوذ فرهنگی ضعیف تری گزارش میدهند. "در ولایت ما، من ندیده ام که نیروهای دولتی دختران را برای حضور در مدرسه ها تحت فشار قرار دهند، اما بزرگان جامعه اغلب این کار را موضوع غیرت/عزت قرار میدهند" (بحث متمرکز گروپی کندهار) .

محتوای آموزشی و نقش جنسیتی :

نصاب درسی که در مدرسه های سراسر کشور تدریس میشود بر نقش جنسیتی سنتی تأکید دارد و ایدئولوژی های سختگیرانه را به ویژه در مورد نقش زنان در جامعه تقویت میکند. "در مدرسه ها، تمرکز زیاد بر کاهش نقش زنان در جامعه وجود دارد. آنها سعی میکنند دختران را طوری تربیت دهند که تحت محدودیت های شدید زندگی کنند" (بحث متمرکز گروپی کابل) .

آموزش در مدرسه ها بر اطاعت، حیا، و فرایض دینی تأکید میکنند، که غالبا باعث حذف موضوعات آموزشی گسترده تر میشود. به عنوان مثال، به گفته شرکت کنندگان بحث های متمرکز گروپی از ولایات بادغیس، فاریاب و دایکندی، به دختران در قدم نخست آموزش داده میشود که پوشش متواضع، اطاعت از مردان و نقش های سنتی خانوادگی را در اولویت قرار دهند. هرچند، تفاوت قابل توجهی در تحصیل دختران و پسران در مدرسه ها وجود دارد، پسران دسترسی وسیع تری به علوم جدید و مضامین غیر دینی دارند، در حالیکه تدریس دختران محدود به برنامه نصاب دینی است. "پسران ممکن است نصاب درسی گسترده تری را بیاموزند، اما برای دختران، تمرکز بر آموزه های دینی و چیزهای دیگر است" (بحث متمرکز گروپی ولایت بامیان) .

به تصویر کشیدن نقش زنان بیشتر اوقات شامل روایت هایی است که مانع آموزش مدرن و تفکر مستقل میشود .

جامعه و تغییرات رفتاری:

تغییرات رفتاری در میان دخترانی که در مدرسه ها تحصیل میکنند قابل توجه است و به گفته شرکت کنندگان در بحث های گروپی، با هنجارهای سنتی، بینش طالبان از جامعه و پیروی سختگیرانه تر از پوشش حجاب همسو است. تأکید فزاینده بر قوانین پوشش، مانند پوشیدن حجاب مکمل، همراه با نگرش سختگیرانه تر نسبت به نقش های جنسیتی، اغلب ذکر میشود. "مدرسه ها بر شیوه های سختگیرانه تأکید میکنند که عمیقاً بر رفتار دختران تأثیر میگذارد و دیدگاه و تعامل آنها را در جامعه شکل میدهد" (بحث های متمرکز گروپی ولایت بغلان) علاوه بر این، اشتراک کنندگان اشاره نمودند که نفوذ خانواده بیشتر اوقات با آموزه های مدرسه تعامل دارد تا پایبندی به ارزش های محافظه کارانه را تقویت کند. تعامل بین توقعات خانواده و آموزه‌های مدرسه، زمینه اثر متقابل را ایجاد میکند و رفتارهای دختران را هم از طریق محیط خانه و هم از طریق آموزش مدرسه شکل میدهد. "در حالیکه مدرسه ها ممکن است سعی کنند نظریات خاصی را آموزش دهند، تأثیر خانواده همچنان قوی است و چگونگی پذیرفتن این آموزه ها توسط دختران را شکل میدهد" (بحث متمرکز گروپی ولایت بلخ) با این حال، برداشت خانواده ها از تأثیر طالبان بر تحصیل دختران در مدرسه ها متفاوت است. در حالیکه برخی رعایت آموزه های دینی را برای بقا ضروری میدانند، برخی دیگر آن را تحمیلی میدانند که استعداد های دخترانشان را به شدت محدود میکند. "تأثیر طالبان بر آموزش از نظر بسیاری سرکوبگرانه تلقی میشود، اما خانواده ها از خوف و ضرورت آن را رعایت میکنند" (بحث ها متمرکز گروپی ولایت کابل) .

همچنین تغییرات قابل توجهی در نحوه تجربه آموزش مدرسه ها در ولایات مختلف وجود دارد که منعکس کننده هنجارهای فرهنگی محلی، نفوذ جامعه و نفوذ نسبی طالبان است. این تفاوت‌ها شیوه‌های متنوعی را نشان میدهد که جوامع در حال سازگاری - یا مقاومت در برابر محدودیت‌های جدید هستند. شرکت کنندگان در بحث های متمرکز گروپی توضیح دادند که در برخی از جوامع بحث هایی در مورد امکان اصلاح مدرسه ها برای گنجانیدن برنامه درسی گسترده تر با حفظ مطالعات دینی در جریان است. این نشان دهنده تمایل به تعادل و سازگاری با نیازهای آموزشی مدرن است. "اگر مدرسه ها به گونه ای مدرن شوند که مضامین دیگر را نیز در بر گیرند، واقعاً به نفع دختران ما خواهند بود" (بحث متمرکز گروپی ولایت دایکندی) .

روش:

خلاصه صلح زنان منعکس کننده داده های جمعآوری شده از طریق ابزارهای تحقیقاتی دیجیتال بشنو برای به تصویر کشیدن تجربه ها و نظریات زنان و دختران در زمان واقعی در سراسر افغانستان است. با استفاده از یک نظرسنجی آنلاین با چهار سوال چند گزینه ای و بسته، از ۸،۲۴۵ پاسخ دهنده بالای ۱۸ سال در ۳۴ ولایت نظرسنجی را با استفاده از همان سؤالات نظرسنجی با ۴،۹۷۹ پاسخ دهنده انجام داده شد. برای بررسی (KIIs) صورت گرفت. علاوه بر این، مصاحبه‌های رو در رو با افراد کلیدی عمیقتر یافته های کمی خود، ما همچنین ۲۵[1] بحث متمرکز گروپی با مجموع ۴۹۲ شرکت کننده، که نماینده حلقه های صلح زنان بشنو بودند، انجام دادیم.

روش شناسی بشنو برای تضمین شمولیت و مشارکت زنان از بخش های مختلف طراحی شده است که همه پیشینه های جمعیتی و منطقه ای را نمایندگی میکنند. در این سروی داده های ۱۶ ولایت به شمول بلخ، بامیان، دایکندی، فراه، فاریاب، جوزجان، هرات، قندهار، ننگرهار، بغلان، پکتیا، بادغیس، کابل، بدخشان، تخار و کنر از حد سطح اطمینان برای نمایندگی ۹۰٪ فراتر رفته است .

درباره بشنو:

بشنو/واوره که در سال ۲۰۲۰ توسط نهاد تحقیقات و مطالعات توسعه پالیسی در کابل، افغانستان ایجاد شد، یک پلتفارم دیجیتالی است که صدای زنان را در زمان واقعی ودر مورد موضوعات مختلف به تصویر میکشد بشنو که در نام خود منعکس شده است، به معنای "گوش دادن" در دری و واوره در پشتو، با هدف اطمینان از این که پروسهگوش دادن" به زنان افغان به عنوان یک رویداد یکبار تلقی نمیشود، بلکه به عنوان بخش جدایی ناپذیر همه بحث های ملی و بین المللی در مورد صلح امنیت و توسعه در"افغانستان میباشد .

---

[1] بلخ، بامیان، دایکندی، فراه، فاریاب، جوزجان، هرات، قندهار، ننگرهار، بغلان، پکتیا، بادغیس، کابل، بدخشان، تخار، کنر، سمنگان، هلمند، نورستان، کاپیسا، نیمروز، سرپل، غزنی، قندوز، پروان